

Lausunto

11.03.2025

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Työ- ja elinkeinoministeriön esittämät muutokset julkisiin hankintoihin ovat tervetulleita, erityisesti niiden tavoitteiden osalta, jotka pyrkivät parantamaan pk-yritysten osallistumismahdollisuuksia. On olennaista, että julkiset hankinnat toimivat tehokkaasti ja mahdollistavat monipuolisen kilpailun, jossa myös pienemmät yritykset voivat menestyä.

Pk-yritysten näkökulmasta pidämme erityisen tärkeinä seuraavia seikkoja:

Markkinakartoituksen ja huolellisen valmistelun edistäminen: Nämä toimenpiteet ovat ratkaisevia, jotta hankinnat voidaan toteuttaa siten, että ne vastaavat todellisia tarpeita ja mahdollistavat myös pk-yritysten osallistumisen. Selkeät ja ennakoitavat hankintaprosessit luovat luottamusta ja kannustavat pk-yrityksiä tarjoamaan.

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen: Ehdotettu vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia) voi avata markkinoita pk-yrityksille, jotka aiemmin ovat saattaneet jäädä sidosyksiköiden varjoon. On kuitenkin tärkeää seurata, että tämä muutos todella edistää monipuolista kilpailua ja ei johda uusiin epäedullisiin rakenteisiin.

Hankintojen vastuullisuus ja huoltovarmuus: Pk-yrityksillä on usein paikallista osaamista ja joustavuutta, jotka voivat olla arvokkaita tekijöitä vastuullisten ja huoltovarmuutta edistävien hankintojen toteuttamisessa. On tärkeää, että hankintakriteereissä otetaan huomioon myös nämä pk-yritysten vahvuudet.

Hankintojen valvonnan parantaminen: Tehokas valvonta on välttämätöntä, jotta hankintaprosessit pysyvät läpinäkyvinä ja oikeudenmukaisina. Tämä luo tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille yrityksille.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?

-

- Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Ehdotettu vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia) voi avata markkinoita pk-yrityksille, jotka aiemmin ovat saattaneet jäädä sidosyksiköiden varjoon. On kuitenkin tärkeää seurata, että tämä muutos todella edistää monipuolista kilpailua ja ei johda uusiin epäedullisiin rakenteisiin.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

-

- Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

-

- Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

- Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

- Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiinne? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Pk-yrityksillä on usein paikallista osaamista ja joustavuutta, jotka voivat olla arvokkaita tekijöitä vastuullisten ja huoltovarmuutta edistävien hankintojen toteuttamisessa. On tärkeää, että hankintakriteereissä otetaan huomioon myös nämä pk-yritysten vahvuudet.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

- Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemysenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

Muut huomiot

-

Segeer Henna
Företagarna i Raseborg - Raaseporin Yrittäjät